

SEZONA 1992/1993

Zaprta vrata

Kako odpreti vrata profesionalizacije?

**SEKRETARIAT ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI
RAZPISUJE
natečaj za PROFESIONALIZACIJO GLEDALIŠČA NA PTUJU**

1. Na natečaj se lahko prijavijo posamezniki in skupine, ki naj v svojih projekti predstavijo način oblikovanja in vizijo razvoja bo-dočega gledališča.
2. Potencialni model (projekt) gledališča naj zajema finančne, kadrovske, umetniške in prostorske rešitve.
3. 5-članska komisija bo o vseh prispelih potencialnih modelih (projekti) razpravljala in v 15-dneh od poteka razpisa o svojih zaključkih obvestila predlagatelja projekta.
4. Izbrani projekt bo osnova za oblikovanje finančnih sredstev, ki jih naj zagotovi država (Občina Ptuj, mesto Ptuj).
5. Rok za oddajo projekta je 25. avgust 1993.
6. Natančnejše informacije o natečaju dobite na Sekretariatu za družbene dejavnosti Skupščine občine Ptuj.

Sekretariat za družbene dejavnosti

Razpis za model profesionalizacije gledališča na Ptiju, Tednik, 5. 8. 1993

■ 15. MAJ

**Prva vaja za Zaprta vrata na Tesarski ul. 18 v Ljubljani.
Iščemo ime za našo skupino oziroma gledališče.**

Ideje:

Jantar, Igrišče, Tu, Vabljen, Pogled,
Gledališče »pod milim nebom«, Smog, Vir, Sami, Gledališka ameba,
Trobec, Gledališče pametnih norcev, Gledališče kriza,
Gledališče klub odprte luknje, Gledališče Srce, Gledališče oko,
Gledališče dej, Gledališče Drava, Mimobrcajoči, Akt, Sol, Igra, Futura,
Zate, Okno, Gledališče naenkrat, Gledališče Fokus, Mimohod,
Gledališče mizantrop, Na senčni strani Haloz, Gledališče nemočvirnikov,
Gledališče akcija, Gledališče ja, Snaiper, Mercedes, Vrata,
Gledališče zokni, Gledališče vprašaj, Gledališče žarek na koncu hodnika,
Ujetniki gledališča, Pogum, Dobro!, Saj bo!, Vem, kaj!,
Gledališče vakuma, Gledališče O. K., Ne vem, Čevapčič, Zakaj?,
Gledališče tiha voda, Gledališče svet, Gledališče včeraj in jutri,
Gledališče kremenčkovi se vračajo, Gledališče okroglih trikotnikov,
Gledališče pohabljenih, Gledališče močnih, Gledališče maj,
Gledališče corpus, Gledališče mol

Rezultati:

Trije glasovi za: Klopeki, Virus, Vprašaj, Pepa, Emc2

Štirje glasovi za: Smo

Pet glasov za: Za in proti

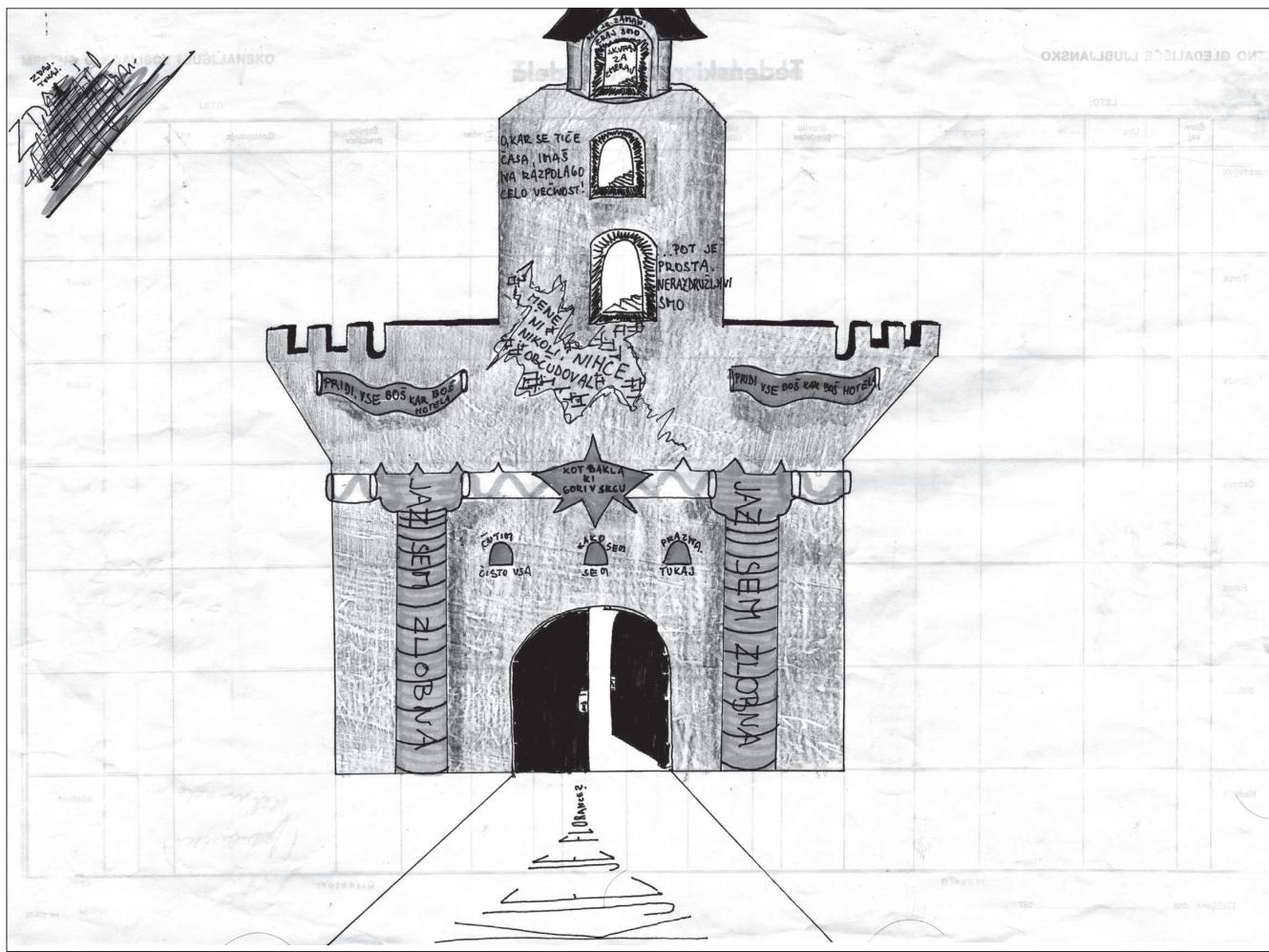
Šest glasov za: Hip

Najbolj všeč pa nam je: ZATO. (izgovoriti: zatopapika)

1993

ZAPOVEDI ZA DELO V GLEDALIŠČU ZATO.

1. Vsak je za predstavo enako nepogrešljiv, usodno pomemben ter osebno odgovoren za kakovost izdelka.
2. Nihče nima pravice nikomur vsiljevati, kako naj nekaj naredi, lahko pa se sprašujemo o kakovosti rezultata njegovega dela.
3. Bodи del rešitve in ne del problema.
4. Če imava oba enako mnenje, potem je eno od teh odveč.
5. Nobena stvar a priori ni nemogoča.
6. Ni treba, da bi Gledališče Zato. bilo podobno kakšnemu drugemu poklicnemu gledališču.

»Skica« za vlogo Ines Vojka Belšaka

ZATO GLEDALIŠČE

To poletje pride na Ptuj, v slovenski Nashville, pokojni pač danes idejno hirajajočega eksistencializma J. P. Sartre. Predstavil bi svojo drama *Zaprti vrata*. Z veseljem si jo bomo ogledali in pustili, da nas sprovincija ter preskobi naslednje gledajoče in očiščujoče vprašanje: "Kaj mi pomeni to dvojno razumsko bitje, s katerim delim since in dež eksistence? Mi daje poletja ali me zavira, ko tekam za srečo?"

Sartre, ker tako misli, in njegov priložnostni zastopnik S. Streleec, ker je to poklicno dolžan, nas bosta seveda poskušala prepričati, da so ljudje okrog nas to, s čimer so včasih strašili prestostopnike in krvovce: pekel.

Kafka pravi: "Vleče nas skupaj in nč nam ne more prepričiti, da

2. — PRED PREMIERO — PRED PREMIERO — PRED PREMIERO — PRED PREMIERO — PRED PREMIERO

Ljubezen, to smo mi, če smo in v kolikor smo

bi zadostili temu nagnjenju; vsi naši zakoni in institucije izvirajo iz hrepnenja pa največji sreči, ki smo je sposobni, in ta največja sreča je toplo skupaj." Iz tega *toplega skupaj* poskušamo izcediti nekej, kar bi nas osvežilo in metafizično prenovilo. Zgodi pa se nam le to, da se zaplememo v mreže prepirljive objestnosti, zagrenjenega ljubosumja ter neviročeno posesivnega stikanja po notranjosti soščeve. Skrata rojstvo (veselina) nas obsoadi na druzabnost, življenje (obilka) pa na samoto. Razkorak med tem dvojno osozdbanom porodi bolečino, ki ji lahko rečemo *pekel*. Nič drugega nismo kot nekoristna strast, ki skratka!

Kakov bo odgovoril na to ne-

sramno provokacijo povprečen pustski meščan? In če ta povprečni mescan študira teologijo, kako bo izrazil svoje pohujšanje? Najprej se bo seveda ozrl okrog sebe in preveril, ali se res že pečemo.

Peklenke zublji kar hitro odkrimo. Ločitve, pretepi, apatično prenašanje drug drugega v zakonskem življenju; v službi peririvanja

okrov korita ter strah glede ohramitve delovnega mesta; v soseski zdrabe zaradi kokoši, ki se ne spoznajo na katastrske razmejitve; po trgovinah bitke za znižano blago; na avtobusih grozni pankerji, ki ti stopijo na nogo in ne režejo: "Oprostite, prosim ..." Vse to nam po kapljicah razriža dostenjanje stvo in mir. *Homo homini lupus* skratka!

Kakov bo ena lastovka še ne po-

mneni pomladni, tako par zubivje še ne pomeni pekla. Imamo občutek, da je Sartre zapletil pogled samo v grdo stran življenja, ono, lepo, pa zanemaril. (Vsaj v prvi fazi svojega filozofske-umetniškega izkustva; kasneje se je spreobrnil ter postal socialist. Socializem pa vejuje v človeku, kajne?) Vsi namreč vemo, da so družine, v katerih čisto vlada ljubezen; da so delavci, ki požrtvovano pomagajo tovaršu v stisku; da so sosedje, ki ne pobesnijo, če se naše nespametne kokoši sprehodijo po njihovem ozemlju; da so pošteni trgovci, ki pazijo, da poceni blago pride tudi do revnih; in da se na avtobusih najdejo dobrodušni pankerji,

ki znajo prijazno odstopiti sedež ostarem osebam ... Med peklenke zubije so torej pomešani koki nebeske tolaže. Škoda, da tega Sartre ni videl! Zdi se, da je podlegel klasični skušnavi romantičkov in eksistencialistov: bolečini da čast bolezni. Camus označuje ta nenavadni odnos do trpljenja in samote takole: "Začetek je bil čast bolezni. Camus je ne zmeni za človeško bolečino in ki pravzaprav vse tako uredil, da bi do te bolečine prišlo. Takšen sadistično molčec Bog ni problem metafizike in filozofskega ateizma, kajti četudi obstaja, si zasluži ignoriranje. V tem primeru ateizem ni nč drugega kot povračilno-kaznovalni ukrep: Stvarniku Pekla pekel človeške neverje!"

To ni ateizem iz bistroja (tako definira površno in danes zelo razširjeno zanikanje Boga Čamusa), to je bojevanje z Bogom. "Ampak s kakšnim Bogom?" se vpraša bogoslovec. "Ali je Bog res takšen, kakšnega hočemo imeti v ringu naših blodenj in hrenjenj? Tako grozen, da nam ne preostane drugega, kot da ga razglasimo za zahrbitnega vsiljiveca, nevrednega naše pozornosti in naših bolečin?"

Papeža eksistencializma se vse kakor ne da spodnje z biblijnimi teološko razpravo o božji ljubezni ki se je naselila med ljudmi, jih učila ljubezni, jih imela rada, z nagrado pa bila krizana. To ljubezen je na neki način potrebnopokazati, kar pa gotovo na takih nalogah, kajti ljubezen ni suknja, k bi si jo oblekel ali slekel po potrebi. Ljubezen — to smo mi, če sm in v kolikor smo!

Pravi vsiljivec je potentaker naša (in ne sosedova) narcisoind zazrstrost vase, pekel med nami p nenačavnim pojavom in bolezenski stanji, ki sme imeti eno sam usodo: ozdravljenje, spravo! T

velja za vsak pekel (razen za t stega definitivnega po smrti, se veda), pa naj ima še tako radika no oblike kot tisti, ki se že dv leti bohofi po Balkanu.

Naša iskreno odprta vrata b do torej pravi odgovor na izzi Zaprilih vrat.

Da pa bi do tega izizza prišla pa le pojdimo v gledališče t nekje v začetku avgusta.

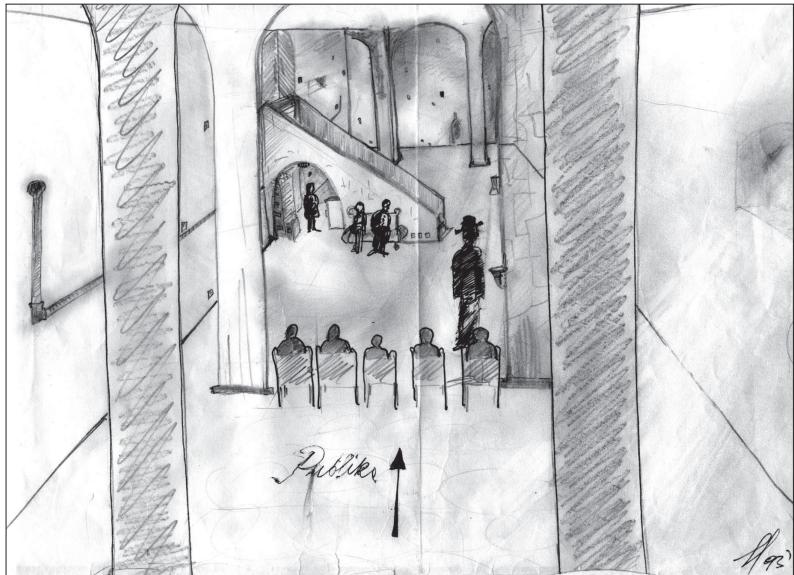
Branko Cestni

■ 12. JUNIJ

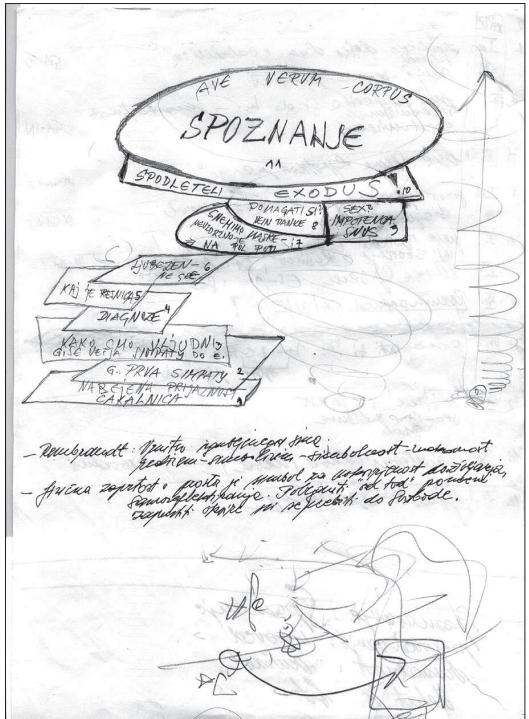
Gostovanje predstave Na odprtem morju na Jugendtheaterfestu v Gleisdorfu (Avstrija).

■ 1. JULIJ

Prva vaja za Zaprta vrata na Ptiju.

Skica scenografije v kleti na ptujskem gradu

Dramaturgija uprizoritve

■ 23. JULIJ

Ob 11. uri tiskovna konferenca pred premiero - v palaciju na ptujskem gradu.

Mesto naj bo gledališče

... Naj se zdi še tako čudno, skoraj utopično, v teh časih na Ptiju razmišljati o poklicnem gledališču, se to, kot vse kaže, vendarle rojeva. Zato ker, ZATO ...

Nataša Vodušek, Tednik, 29. 7. 1993

foto Samo Strelec

Gradnja tribune v grajski kleti

Kod te vodi pot, Ptuj

Pred nekaj leti sem bil napisal v Tednik zaporedje člankov pod zgornjim naslovom. Takrat sem postavil abstraktni model razvoja Ptuja v naslednjih letih (izpustil sem področje gospodarstva, za katerega je bilo na Ptiju itak že preveč »strokovnjakov«) in z veseljem ugotavljam, da se moje takratne vizije vse po vrsti uresničujejo; nekatere so sicer še v zapiskih, vendar ni ostala nobena do danes čisto ob strani.

Ena od mojih takratnih idej je bila postavitev ptujskega poklicnega, ali imenujmo ga raje »neodvisnega« gledališča. Tu je mnogo naredila Branka Bezeljak Glazer, saj je navdušila mnoge srednješolce za igralski poklic, kar tudi vodi v pravo smer - k ptujskemu poklicnemu gledališču.

Dr. Adolf Žižek, dipl. inž., - Ptuj, Tednik, 8. 7. 1993

foto Samo Strelec

Silvo Vučak in Matjaž Markež pripravljalna scenografijo

Ljubezen, to smo mi, če smo in v kolikor smo

To poletje pride na Ptuj, v slovenski Nashville, pokojni papež danes idejno hirajočega eksistencializma. /.../ Med peklenske zUBLJE so torej pomešani koščki nebeške tolažbe. Škoda, da tega Sartre ni vedel! Zdi se, da je podlegel klasični skušnjavi romantikov in eksistencialistov: bolečini dati čast božanstva ...

Branko Cestnik, Tednik, 14. 7. 1993

Neskončnost v Sartrovih zaprtih vratih

Glede na to, da se laž ob koncu drame popolnoma prelevi v resnico in da je tišina izvršljiva, meri Garcin v ponovno konstrukcijo, v ponovno vzpostavitev nove laži, ki naj prekrije Nič, naredi neskončnost na ta način zopet končno in da osebam s tem novo pretvezo v upanju na neke vrste smrt po smrti, na lahno peno, ki bi prekrila neskončno rezilo, zarezano v poprej monolitno podobo človeške eksistence, imenovano Nič: Nič, ta deviški stih iz pene.

Aleš Šteger, Tednik, 22. 7. 1993

Pekel

Delaj po svoji vesti in boš delal prav! ... Kaj pa kriminalec, ki mu vest ne brani ubijanja, ali tudi on dela prav? Vse bolj se mi zdi, da stvari tečejo tako, kot morajo, da delamo oziroma vedno naredimo to, kar moramo. Vest pa je tu zato, da je vse skupaj bolj razgibano in zanimivo.

Miran Murko, Tednik, 29. 7. 1993

Zaprta vrata?

Vprašanje je torej - ali sprejeti za Resnico grozo neizhodnosti in uklenjenosti. Ali je torej to tisto, kar nam ostane na koncu. Ali pa je prava Resnica tista, ki nas gleda - ljudi, zakopane v lastne težave, - se smehlja in čaka. Čaka, da bi spregledali, da je vse skupaj en sam nasmeh. Da bi se začudili, da smo. Da sploh smo in da to ni kar tako ... Šele potem se začne vse drugo ...

Romana Ercegović, Tednik, 5. 8. 1993

Bolj so na Ptiju Talijo zapirali, bolj je še živa

Mladi na Ptiju se radi »zastrupijo« z odrom - Gledališču bodo avgusta odprli grajsko klet Ptuj, julija - Avgusta 1993 se bo na Ptiju z dramo Jeana Paula Sartra Zaprta vrata predstavilo novo, neodvisno gledališče ZATO. Zakaj ZATO, zato morda, ker so se vrata gledališča zaprla na zahtevo mestnih oblasti prav avgusta 1914, ker so se zaprla tudi vrata ptujskega poklicnega gledališča spet avgusta leta 1958 ... Morda?

Branko Vodušek, Delo, 30. 7. 1993

Če so bili mnogi prepričani, da je drama Slawomirja Mrožka Na odprtem morju, skupine mladih zanesenjakov, lastovka, ki ne bo prinesla pomladi v poletno vročino zaspanega Ptuja, se je močno ušteli. /.../ Zbrani, hlače so trgali v ptujskih srednjih šolah in pokušali Talijo v ptujskem gledališču, da ji bodo jutri tudi poklicno služili, pravijo, da v tem njihovem početju ni nobene sentimentalnosti, nostalgije, da se to dogaja prav na Ptiju. Je le ena velika želja povedati, kar imajo, na način gledališča.

B. V., Novice, 27. 7. 1993

Ptuj in njegovi oblastniki so bili namreč v preteklosti dokaj radodarni do gledališča. Spomniti se je treba le teatra izpred sto ali dvesto let - resda nemškega - bilo pa je gledališče, ki ni bilo nikomur v napoto. Tudi v tem stoletju, pred vojnami, med vojnami in po vojni, je ptujsko gledališče dobro delalo, zlasti v obdobju, ko je Ptuj tako rekoč čez noč postal avantgardno gledališko središče.

Zdenko Kodrič, Večer, 4. 8. 1993

■ 5. AVGUST

Sekretariat za družbene dejavnosti razpiše natečaj za profesionalizacijo gledališča na Ptju.

5. AVGUST

P R E M I E R A

1993

Jean Paul Sartre *Zaprta vrata*

Huis clos

Prevod: Draga Ahacić
Režija in scenografija: Samo Strelec
Dramaturgija: Romana Ercegović
Kostumografija: Stanka Vauda
Lekatura: Tomaž Bezjak
Vodja projekta: Franc Mlakar
Premiera: 5. avgusta 1993

Garinca: Gregor Geč
Estelle: Nenad Tokalić
Ines: Vojko Belšak
Sobare: Urška Vučak
Premiera: klet ptujskega gradu, 5. avgusta 1993 ob 20. uri
21 ponovitev: Gostovanja: 2; Koper; Rim - Italija.
Zadnja ponovitev: 13. 8. 1994

Urška Vučak, Gregor Geč

Gregor Geč

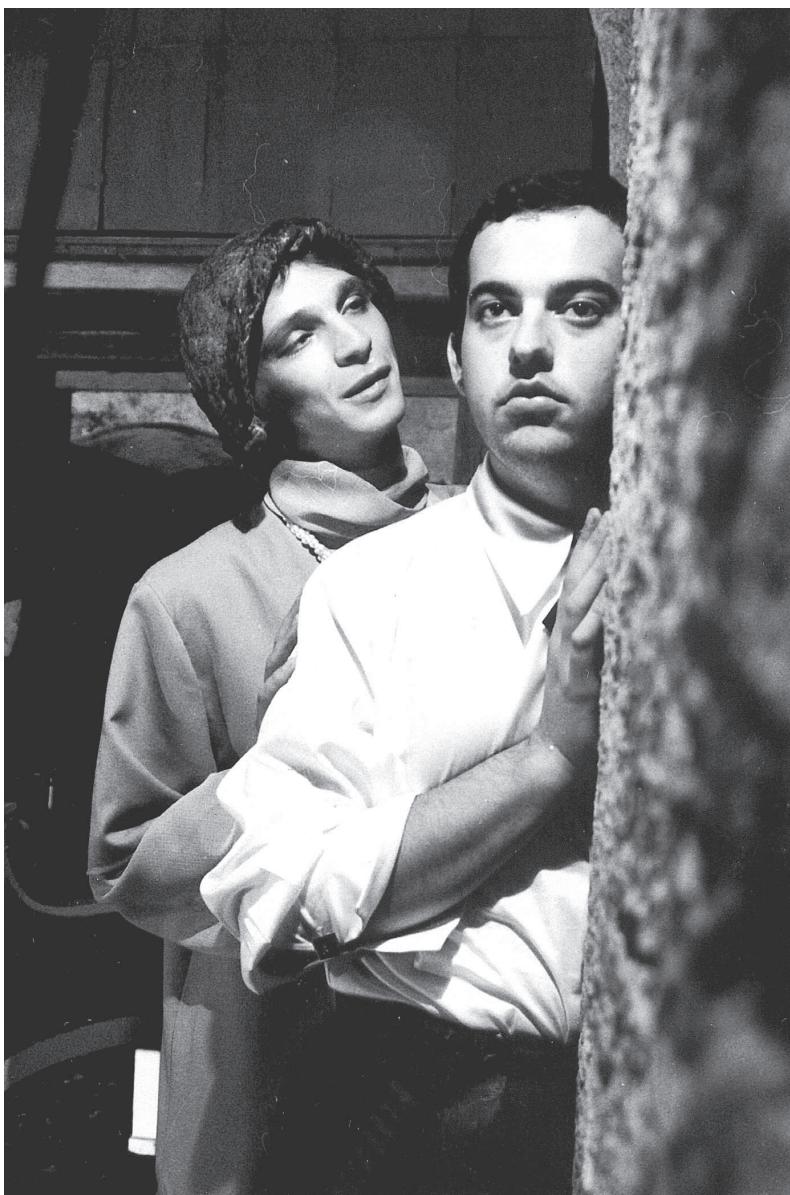
Vojko Belšak

Gregor Geč, Vojko Belšak, Nenad Tokalić

Nenad Tokalić

Nenad Tokalić, Gregor Geč

foto Stanko Žebec

Na Ptiju se je prejšnji teden začelo oživljjanje gledališča s premiero Sartrovih Zaprtih vrat. Gledališče Zdaj ne bo muha enodnevница, ampak začetek profesionalizacije ptujskega teatra. Pot do stalnega gledališča ne bo tako težka, ker je tradicija na Ptiju zelo bogata in publike željna dobrih predstav. /.../ Ptajska predstava je res korekten in duhovit teatralni izdelek in dramsko gledališče v žlahtnem pomenu, nekaj, kar je zadnje čase v slovenskem prostoru tako redko.

Katarina Klančnik, Radio Študent, 11. 8. 1993

V postavitvi Zaprtih vrat v režiji Sama Strelca in mladih ptujskih gledališčnikov je bilo vsaj za odtenek drugače: izginil je kakršen koli balast dodatnih filozofskih pomenov v prid spretno izpeljani fabuli o junakih z umazano preteklostjo in bedno usodo, ki se znajdejo v peku ...

Irena Ostrouška, Slovenec, 11. 8. 1993

Pogovori s ptujskim gledališčem »Zato«

Novo poklicno gledališče

Nenamerna poživitev predstave je moška interpretacija ženskih vlog v izvedbi Neša Tokaliča in Vojka Belšaka

Urška Černe, Večer, 12. 8. 1993

»Čutil sem, da se bo na premieri zgodilo nekaj, kar se mi na vajah ni. Pozabiš razmišljati, kdo in kaj si ... Spontano sprejemaš vse, česar doslej ni bilo v tvojem svetu, vse, česar tvoje telo ni bilo vajeno - ogrlice, pričesko, lahko obleko, čevlje s petami.«

Nešo Tokalič za Večer, 12. 8. 1993

/.../ Gledališču ZATO je uspelo dokazati, da se da tako rekoč iz nič ustvariti predstavo, da se da narediti dobro predstavo brez »velike« hiše ... Predstava se torej gleda, ker je dobra, ker za njo stojijo ljudje, ki vedo, pa čeprav se večina njih s tem na tak način ukvarja prvič, kako se stvari streže. Gledališče ZATO so ljudje, ki radi počno, kar počno, vseeno jim je, kje, tokrat se je to zgodilo v Ptiju, delajo preprosto zato, ker imajo nekaj povedati.

Nataša Vodušek, Tednik, 12. 8. 1993

Za zaprtimi vrati

Sartre cepljen z Genetom - Učinkovita kombinacija, zelo dobra igra

V tem dejstvu pa je tudi iskati poseben čar prvega projekta gledališča Zato. Gre namreč samo za to, da so Nenad Tokalič, Vojko Belšak in Gregor Geč svoj inauguracijski nastop v novem gledališču odigrali odlično. Za to, da je Nešo Tokalič kot Estelle odigral rolo, ki je primerljiva »samoa« s Claire Lojzeta Sveteta.

Simon Kardum, Slovenske novice, 12. 8. 1993

Ni čas za junake, čas je za ljudi

Poletna gledališka nedejavnost je vesoljno Slovenijo zvabila v starosto slovenskih mest, na ptujski grad, kjer so v grajski kleti mladi gledališčniki, zbrani v skupini Zato, postregli z igro francoskega eksistencialista Jeana Paula Sartra Zaprta vrata.

Predstava, ki je dovolj intrigantna in zanimiva, je potemtakem neke vrste slovenski poletni gledališki hit, ki vsaj malce uspeva namočiti sušna poletna ustvarjalna tla. Ptju pa morda prebija led vrnitve njegovega nekdanjega statusa, ki je bil v 60. in 70. letih eno od središč slovenskega avantgardnega teatra.

Peter Tomaž Dobril, Republika, 13. 8. 1993

Odprta ptujska vrata

Ptuj postaja gledališko zanimivo mesto. Oživljjanje teatra se je začelo s prihodom mlajše generacije gledališčnikov. Ti že nekaj let dokazujojo, da dobro gledališče ne nastaja samo v prestolnici.

Katarina Klančnik, Maska, september–oktober 1993

Iz predstave smo videli, da ni pekla, kjer vse gori. Ne gori v peklu, marveč ta pekel gori v nas. Sami so bili krivi za svoja dejanja in za pekel. Pekla ni! Sami smo krivi, da se v nas ustvari pekel.

Daniela Topolovec, 8. a razred, OŠ Kidričevo

Videl sem izvrstno igro, v kateri so nastopili Vojko Belšak, ko je briljiral kot nevarna lezbijska; Gregor Geč je fantastično predstavil bebavega in pretkanega ženskarja; Nešo Tokalič je bil Dustin Hofman (detomorilko je igral subtilno in koncizno kot malokdo doslej) ter Urška Vučak, ki je sobarja predstavila kot sv. Petra. Videl sem predstavo, v kateri moški niso ženske in so ženske moški. To pa je tudi finta ptujske predstave.

Zdenko Kodrič, Večer, 19. 3. 1994

Dogodek v podzemlju

Uprizoritev (Sartrova Zaprta vrata gledališča ZATO) ni več najmlajša. Kmalu bo leto, kar jo igrajo v kleti ptujskega gradu in na raznih gostovanjih. Je živa in odmevna. Zato ta zapis.

Zgoščena, le slabo uro trajajoča uprizoritev je poleg ustreznega ritma nekajkrat pokazala tudi neproduktivne premore ... In treba je priznati, da omogoča izbrana zasedba tem vlogam neke nove razsežnosti, nekaj lažnega, igranega, resnico kolikor se le da skrivatec, kar tudi je bistvo prizadevanj teh morilcev za večno zaprtimi vратi. Prodornost uprizoritve je zagotovila prepričljiva igralska izvedba.

Lojze Smasek, Večer, 31. 5. 1994

■ 17. AVGUST

Gledališče ZATO. odda svoj model za profesionalizacijo gledališča na Ptuju.

MODEL ZA PROFESIONALIZACIJO GLEDALIŠČA NA PTUJU

*Predlagatelj modela:
Samo Strelec
Ptuj, 10. avgust 1993.*

Ta predlog je intelektualna lastnina avtorja Sama Strelca in ga brez posebnega pisnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno citirati, kopirati in razmnoževati na kakršnekoli druge načine - niti v celoti niti v posameznem delu.

Za vše podrobnejše informacije se obrnite na naslov:

Samo Strelec
Zg. Hajdina 101/a
62250 Ptuj
tel.: 77-85-99
ali
Tesarska 18
61000 Ljubljana
tel.: 061-21-56-99

Kazalo:

PREDGOVOR
RAZMISLEK O GLEDALIŠČU
RAZMISLEK O GLEDALIŠČU NA PTUJU
RAZMISLEK O GLEDALIŠČU ZATO. PTUJ V ODNOŠU
SLOVENSKE GLEDALIŠKE PRODUKCije
SHEMA GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ
DINAMIKA RAZVOJA GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ
UMETNIŠKI IZRAZ GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ
KADROVSKA SHEMA
PROSTORSKE REŠITVE
FINANČNI OKVIRJI
ZAKLJUČEK
POGOVOR
PRILOGA: SHEMA NASTAJANJA GLEDALIŠKE PREDSTAVI

ПРЕДГОВОР

Prepričan sem, da je predstavljeni model dobro izhodišče za to, da se na zgrajeni infrastrukturi sprož optimalni ustvarjalni umetniški proces. Samo natančno, dosledno, postopno realiziranje povedanega lahko

rezultira v gledališko umetnino in živi organizem gledališča. Menim, da je vsaka nedoslednost, neodločnost in omahljivost potem, ko je smer znana, nespametna.

Samo visoka etičnost, osebna odgovornost, strokovnost in umetniška osebnost so dovolj dobre garancije, ki lahko vzpostavljajo in ohranjajo organizem gledališča v tisti kondiciji, da bo lahko gledališče uresničevalo svoje lastne vizije in jih razširjalo v nove, neslutene razsežnosti.

RAZMISLEK O GLEDALIŠČU

Izhajam iz prepričanja, da je gledališče izraz človekove potrebe po reflektirjanju in preseganju samega sebe in sveta okoli nas. Zato je vsak posameznik, ki se uresničuje v gledališki uprizoritvi, najbistvenejše žarišče umetniškega dela.

RAZMISLEK O GLEDALIŠČU NA PTUJU

Gledališka dejavnost na Ptuju z Vašim razpisom prehaja v obdobje, za katerega je značilen trenutek premisleka: kako programirati, optimirati, procesirati gledališko dejavnost?

Ponujam dinamični model gledališča, ki bo z najmanjšimi možnimi vlaganji zagotavljal živo gledališko prakso.

Bistvo ponujenega modela predstavlja dinamični proces razvoja neodvisnega GLEDALIŠČA ZATO. v neodvisno GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ.

Njegovo bistveno operativno podlago pa predstavlja transparentni del gledališča.

RAZMISLEK O GLEDALIŠČU ZATO. PTIJ V ODNOŠU DO OSTALE SLOVENSKE GLEDALIŠKE PRODUKCIJE

Moj model je nastavek za oblikovanje projektnega gledališkega organizma. Njegovo jedro je transparentni del, okoli katerega se zbirajo avtorji - ustvarjalci ob konkretnem gledališkem projektu.

Gledališče tako ostaja odprto, prožno in notranje dinamično.

S tem zavzema v odnosu do ostale slovenske gledališke produkcije mesto neodvisnega, avtorskega, projektnega podjetja. Tako je dana osnova za oblikovanje prepoznavnih avtorskih poetik.

SHEMA GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ

Gledališče tvorijo infra, ultra in transparentni sestav.

Infrasestav qledališča:

Finančni direktor, računovodja-tajnik, tehnični vodja, tonski tehnik, lučni tehnik, frizer, masker, hostese, scenska delavnica, šiviljske delavnice, čevljarske delavnice, reviziter, odrski mojster, inšpicient, šepetalec, čistilka.

Ultrasestav gledališča:

Ravnatelj, režiser, dramaturg, scenograf, kostumograf, prevajalec, glasbeni opremljevalec, komponist, lektor, koreograf, fotograf, oblikovalec

luči, oblikovalec gledališkega lista, plakata, prevajalec, slikar, kipar.

Potrebno je poudariti, da pri vsakem gledališkem projektu ne sodelujejo vsi našteti sodelavci. Njihovo sodelovanje je pogojeno z naravo in vsebino konkretno gledališke uprizoritve. Oba navedena sestava sta »nevidna«, »skrita«.

Operativno jedro pa predstavlja četverica stalno zaposlenih delavcev transparentnega dela gledališča:
finančni direktor
ravnatelj
tehnični vodja
računovodja-tajnik

DINAMIKA RAZVOJA GLEDIŠČA ZATO. PTUJ

Razvoj gledališča delim v naslednje faze:

faza A: 1. in 2. leto dela

faza B: 3. in 4. leto dela

faza C: 5., 6., 7. in 8. leto dela
še - Družiljekat

faza D: nadaljnja leta

Formalne in vsebinske značilnosti posameznih faz:

Faza A:

En poletni projekt, pretežno s študenti AGRFT in drugimi sodelavci ter študenti drugih akademij in fakultet.

Aktiviranje infra in ultrasestava gledališča ter vzpostavitev modela in operacionalizacija.

Prehod GLEDALIŠČA ZATO. v GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ.

Faza B:

Dva projekta na leto.

Učvrstitev in razširitev infra in ultrasestava. Vzpostavitev transparentnega dela gledališča. Stabiliziranje delovanja sestava v celoti.

Faza C:

Dograjevanje in spreminjanje shem.

Notranja preobrazba in dinamični razvoj. Dva ali več projektov letno.

Dokončno oblikovanje transparentnega dela gledališča (predstavljeno v kadrovski shemi).

Faza D:

Nadaljevanje dela v nadalnjih letih, sloneč na zgrajenem sestavu gledališča v celoti.

Transparentni del gledališča je bistvena značilnost GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ.

V fazi B oziroma C gre za štiri redno zaposlene delavce, ki v celoti obvladajo pripravo, proces nastajanja in eksploatacijo gledališke predstave.

UMETNIŠKI IZRAZ GLEDALIŠČA ZATO, PTUJ

GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ gradi na posamezniku. Je gledališko gledališče. To pomeni, da ga zanima fenomen, ki se razteza med igranjem in igralstvom (med tem, čemur Nemci pravijo spielen : schauspielen,

Angleži pa playing : acting). Tako je njegovo središće igralčeva condicio humana.

Vse ostale estetske vizije, vprašanja uprizarjanja dramske literature, žanrov, gledaliških vrst in zvrsti itd. so domena poetike vsakokratne projektne skupine in kot take hkrati posledica odločitev ravnatelja gledališča.

Prisotna je želja, da bi morda GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ uprizarjalo tudi sodobne evropske avtorje, ki v Sloveniji še niso bili igrani.

KADROVSKA SHEMA GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ

Predstavljeni fazi pomenijo počasno smiselno in ciljno izgrajevanje transparentnega sestava gledališča.

Faza A:

finančni direktor = vodja projekta GLEDALIŠČA ZATO., zaposlen honorarno,

tehnični vodja - honorarno zaposlen za čas 2 mesecev pred začetkom vaj do zadnje ponovitve,

računovodja-tajnik - zaposlen honorarno, en mesec pred začetkom vaj do zadnje ponovitve,

ravnatelj = dramaturg pri predstavi.

Faza B:

finančni direktor - redno zaposlen

tehnični vodja - 4-urna zaposlitev,

računovodja-tajnik - 4-urna zaposlitev,

ravnatelj - 4-urna zaposlitev.

Faza C:

finančni direktor - redna polna zaposlitev,

ravnatelj - redna polna zaposlitev,

tehnični vodja - redna polna zaposlitev,

računovodja-tajnik - redna polna zaposlitev.

Faza D: identično fazi C.

Predlagam naslednji način kadrovanja transparentnega dela GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ:

Faza A:

Po sprejetju modela se ustanovitelj GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ poveže z vodstvom GLEDALIŠČA ZATO. (vodjem projekta in dramaturgom). Dramaturg v funkciji ravnatelja povabi k sodelovanju režiserja, scenografa, kostumografa ..., vodja projekta v funkciji finančnega direktorja pa tehničnega vodjo, računovodjo-tajnika, ostale delavce iz infrastavu ter zagotovi vsa potrebna sredstva za realizacijo projekta.

O finančnih pogojih sodelovanja odloča finančni direktor GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ.

Fazal Rizvi

Ustanovitelj GLEDALIŠČA ZATO. PTUJ objavi razpis za delovna mesta finančnega direktorja, ravnatelja, tehničnega vodje in računovodja-tajnika. Kandidati za razpisana delovna mesta morajo predstaviti lasten koncept in vizijo svojega dela.

Po 2 ali 4 letih se ponovno objavi razpis za omenjena delovna mesta iz transparentnega dela gledališča.

Sodelovanje z ustvarjalci predstave sklepa finančni direktor gledališča, potem ko mu jih predlaga ravnatelj, ki se o ustvarjalcih dogovori z režiserjem projekta.

Finančni direktor zagotovi potrebna sredstva, usluge in podeljuje dela najcenejšemu izvajalcu.

Vsi sodelavci iz infra in ultrasestava, razen transparentnega dela gledališča, so pri projektu zaposleni honorarno.

V fazi A se bo GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ oprlo predvsem na študente s Ptuja, v fazi B na kolege gledališčnike iz Maribora in Ormoža, morda pa še na koga iz širšega slovenskega gledališkega prostora.

V fazi C gledališče lahko računa (v skladu s finančnimi sredstvi) že na ustvarjalce iz cele Slovenije, morda pa tudi iz sosednje Avstrije in Nemčije.

PROSTORSKE REŠITVE

Faza A: eksploracija pretežno negledaliških eksterierov in interierov na Ptuju in okolici.

*Faza B: primarno negledališki prostori,
vključevanje v stavbo gledališča na Ptuju*

Faza C: eksploatacija stavbe gledališča in drugih primarno negledaliških lokacij na Ptuju in okolici.

GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ potrebuje v fazi A še pisarno za vse tajniške, računovodske, arhivarske, promocijske posle in dejavnosti.

V fazi B je potrebno zagotoviti prostore za garderobo, skladišče za scenske elemente in rekvizite ter prostor za delo za mizo (bralne vaje).

FINANČNI OKVIR

GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ bo vlagalo predvsem v ljudi. V ustvarjalnost, inovativnost, sposobnost ..., skratka - v ustvarjalno umetniško moč posameznikov.

V fazi A je potrebno zagotoviti denar iz sredstev proračuna občine - za honorarje sodelavcev in materialne stroške predstave.

V fazi B so potrebna sredstva iz proračuna občine - za osebne dohodke zaposlenih v transparentnem delu gledališča ter za stroške predstave in honorarje sodelavcev.

V fazi Č so potrebna sredstva iz proračuna občine - za osebne dohodke delavcev iz transparentnega dela gledališča, za stroške predstave in honorarje sodelavcev.

V nadaljevanju navajam okvirni cenik za ustvarjalce gledališke predstave:

režija 5.000 - 15.000 DEM
dramaturgija 1.250 - 3.750 DEM
scenografija 2.500 - 7.500 DEM
kostumografija 2.500 - 7.500 DEM

lektura 1.250 - 3.750 DEM
glasbena oprema 1.250 - 3.750 DEM
komponist 1.500 - 5.000 DEM
fotograf 300 - 500 DEM
oblikovalec gled. lista
in plakata 500 - 700 DEM
oblikovalec luči 500 - 800 DEM

Cena igralcev je načeloma 100 DEM na predstavo, s kritjem potnih stroškov in namestitve. Cena igralca se oblikuje prosto na »trgu«.

Cene so približne. Osnova za določitev višine honorarjev je režiserjev honorar. Njegova višina je odvisna od zahtevnosti uprizoritve, načina dela, dramskega besedila, režijskega koncepta in seveda od vrednosti režisera na »trgu«.

Materialni stroški za uprizoritev so težko določljivi. Odvisni so od prostora uprizarjanja, kostumov, scene, tehnično-tehnološke zahtevnosti predstave, svetlobnih, zvočnih in drugih efektov ter drugega.

S honorarnimi sodelavci je mogoče sklepati pogodbe tudi na drugačne načine (delitev inkasa, plačilo za fazo vaj, plačilo za predstavo v paketu ...).

ZAKLJUČEK

GLEDALIŠČE ZATO. PTUJ je sestavljen, celovit, prepleten organizem z vsemi lastnostmi, značilnimi za žive sestave.

Predpogoj za ustvarjalno sodelovanje je natančno obvladanje faz, postopkov, procesa dela ...

Vse kar sem predstavil v tem modelu, je šele minimalni predpogoj za oblikovanje ustvarjalnega ozračja, ki mora rezultirati v gledališki umetnosti.

V polju umetniškega ustvarjanja pa so procesi in problemi slabo definirani in mnogo manj podprtji razionalni analizi.

POGOVOR

Prepričan sem, da je predstavljeni model dobro izhodišče za to, da se na zgrajeni infrastrukturi sproži optimalni ustvarjalni umetniški proces. Samo natančno, dosledno, postopno realiziranje povedanega lahko rezultira v gledališko umetnino in živi organizem gledališča.

Menim, da je vsaka nedoslednost, neodločnost in omahljivost potem, ko je smer znana, nespametna.

Samo visoka etičnost, osebna odgovornost, strokovna in umetniška osebnost so dovolj dobre garancije, ki lahko vzpostavijo in ohranijo organizem gledališča v tisti kondiciji, da bo lahko gledališče uresničevalo svoje lastne vizije in jih razširjalo v nove, neslutene razsežnosti.

<i>Samo Strelec</i> (naziv in sedež pošiljatelja)		VROČILNICA (97. člen ZUP)	UO-10
Št. in vsebina pošiljke	Naslovnik ime in priimek oziroma naziv, kraj, ulica in številka	Datum prejema in podpis prejemnika	Podpis vročevalca
Št. <i>Razpis 20 profesionalizacija dečeljščic</i>	<i>Sekretariat in d.d. občine Ptuj, Mestna trg 1, Ptuj</i>	<i>17.8.1993 Zb. dobit</i>	

Gledališče Zato. odda svoj model za profesionalizacijo